

Hav- og vadefugletræk ved Blåvandshuk, Vestjylland, i september og oktober 1955.

Af I. C. T. NISBET.

(With a Summary in English: Migration of Sea- and Shore-Birds at Blåvandshuk,
W. Jutland, in September and October 1955).

Indledning.

I september 1954 foretog man for første gang observationer over træk af kystfugle ved Blåvandshuk i Vestjylland (JENKINS & NISBET 1955). Under yderligere observationer af småfugletrækket ved Blåvandshuk i september og oktober 1955 brugte man noget af tiden til atter at studere kystfugletrækket, og nogle af de opnåede resultater er publiceret i nærværende afhandling. I det store og hele lagde man mere vægt på trækket over land; men observationerne over kystfugletrækket blev fastlagt, således at man kunne drage nogle interessante slutninger. Det kan ligeledes fastslås, at Blåvandshuk er en vigtig observationspost for studiet af kystfugletrækket.

Detaljeret beretning om ekspeditionen samt en liste over de personer, der har ydet bistand ved undersøgelsen vil fremkomme senere (NISBET 1957, i trykken). De observationer, der er publiceret her, blev foretaget af følgende personer:

5.–11. september: S. CHRISTOPHERSEN, E. HANSEN, M. JONNASSEN, F. LARSEN, K. NIELSEN, fru I. NIELSEN.

17. september–10. oktober: M. BARRY, P. J. K. BURTON, R. A. F. COX, A. INGOLFSSON, D. JENKINS, T. MUNK, I. C. T. NISBET, R. SVENDSEN, E. THOMSEN o. a.

Jeg er alle disse medhjælpere stor tak skyldig for deres yderst nyttige og grundige iagttagelser, som er foretaget på alle døgnets tider og i al slags vejr. Jeg takker især E. HANSEN, som har sammendraget observationer for tiden 5.–11. september.

Sammendrag af observationerne.

Trækket blev studeret fra flere forskellige steder, således at valget af observationsposten blev bestemt af vejret og de arter, der trak på det pågældende tidspunkt. Punkt 1 på fig. 1 blev således benyttet på dage med rolige vindforhold, når fuglene trak tæt ved revet; punkt 2 lå tæt på de fleste fugle,

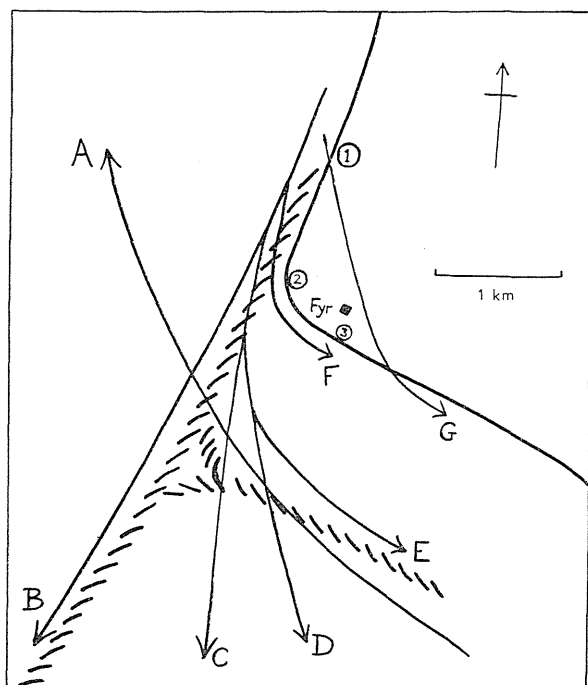

Fig. 1. Hovedtrækretninger for kystfugle ved Blåvandshuk.

- A. *Morus bassanus*; *Melanitta nigra*.
- B. *Gavia* spp.; *Morus bassanus*; *Melanitta nigra*; *Haematopus ostralegus*; *Sterna* spp.; *Stercorarius* spp.
- C. *Gavia* spp.; *Haematopus ostralegus*; *Larus* spp.
- D. *Anas penelope*.
- E. *Anas penelope*; *Branta bernicla*; *Larus* spp.
- F. *Branta bernicla*; *Calidris* spp.; *Crocethia alba*; *Larus* spp.
- G. *Larus* spp.

Den skraverede linje markerer revet, en sandrevle, der sædvanligvis markeres ved, at bolgerne brydes over den.

Principal flight directions of coastal birds at Blåvandshuk.

- A. *Morus bassanus*; *Melanitta nigra*.
- B. *Gavia* spp.; *Morus bassanus*; *Melanitta nigra*; *Haematopus ostralegus*; *Sterna* spp.; *Stercorarius* spp.
- C. *Gavia* spp.; *Haematopus ostralegus*; *Larus* spp.
- D. *Anas penelope*.
- E. *Anas penelope*; *Branta bernicla*; *Larus* spp.
- F. *Branta bernicla*; *Calidris* spp.; *Crocethia alba*; *Larus* spp.
- G. *Larus* spp.

The dashed line marks the reef, a sandbank usually marked by a line of broken water.

men så lavt, at man gik glip af mange fugle, når havet var uroligt; punkt 3 lå på en høj klit, hvorfra der var godt udsyn over fuglenes bevægelser, især i dårligt vejr, men lå så langt fra dem, at en bestemmelse af arterne ofte var vanskelig.

Antallet af nogle af de vigtigste arter, der sås trække hver dag, er opført i tabel 1; ikke alle dage var observationstiden lige lang, men tabellen giver et nogenlunde pålideligt indtryk af de større svingninger i trækket. Fra d. 18. september til d. 7. oktober søgte vi at få sammenlignelige daglige tal ved at gøre iagttagelser mindst tre timer hver dag, en time om morgenen, en time midt på dagen og en time om aftenen. En detaljeret gennemgang af resultaterne viser imidlertid, at denne tid ikke var tilstrækkelig lang til, at afbrydelser i trækket kommer frem og heller ikke til at vise artsforskelle i tidspunkterne for trækket. Totalantallene i tabellen er muligvis mere oplysende, hvis man tager hensyn til, at observationsperioderne var ulige lange. Den korteste observationsperiode som kan give brugbare tal til sammenligning, er sandsynligvis ca. fire timer i den første halvdel af dagen og to timer umiddelbart før tusmørke.

Trækkets hovedretninger ses på fig. 1. I lighed med hvad vi så i 1954 syntes hver arts reaktion på Hukket at være konstant, og vejret havde kun ringe indflydelse på trækretningen. Selv i meget dårligt vejr med stiv vind og regnbyger fortsatte mange fugle mod S. eller S.S.V. ud over havet.

Trækkets dagrytme.

Standardiseringen af observationerne mellem 18. september og 7. oktober giver nogen oplysning om variationen i trækintensiteten om dagen. På hver af disse 20 dage blev fuglene talt i mindst tre timer, og antallet om morgenen, midt på dagen og sent på eftermiddagen er opført gruppevis. Resultaterne for de mest almindelige arter er opført i tabel 2. Det ses, at der var et tydeligt maksimum af Suler (*Morus bassanus*) og et mindre tydeligt maksimum af Pibeand (*Anas penelope*) om morgenen, og om aftenen et stort antal Terner (*Sterna spp.*), Måger (*Larus spp.*) og muligvis Strandkader (*Haematopus ostralegus*). På den anden side sås trækkende Lommer (*Gavia spp.*) på alle tider af dagen, og Sortændernes (*Melanitta nigra*) træk var meget kompliceret.

Det bemærkes, at de i tabel 2 opførte procenter kun er *gennemsnit* for en 20 dages periode, og at træktiderne på visse dage var højst forskellige. For eksempel trak to tredjedele af alle de måger, der taltes under observationerne om morgenen, forbi på een dag, den 26. september, og flere dage sås lomtrækket at nå et tydeligt maksimum om aftenen. Imidlertid giver tabel 2 et godt overblik over de normale træktider ved Blåvandshuk.

Noter om udvalgte arter.

Lommer (*Gavia spp.*). Der sås mange flere Lommer i 1955 end i 1954, og d. 7. oktober var der et iøjnefaldende træk mod syd. Fuglene trak allerede i et antal af mere end to per minut kl. 9 om morgenen, og mere end fire pr. minut midt på dagen, og om aftenen trak de endnu med mere end en fugl pr. minut; vi skønnede, at over tusinde havde passeret i løbet af dagen. Før d. 27. september var størstedelen af de fugle, vi kunne identificere, Rødstrubet Lom (*G. stellata*), men i oktober syntes alle at være Sortstrubet Lom (*G. arctica*): vi havde bemærket en lignende ændring i midten af september 1954. 22 Islom (*G. immer*) sås med sikkerhed.

Fuglene trak enten enkeltvis eller i små flokke på op til 10 eller 12, sædvanlig tæt under kysten, og størstedelen af dem fortsatte mod SSV. langs revet.

Sule (*Morus bassanus*). Den 10. og 11. september sås et stort antal trække mod syd, men ellers sås de største antal på dage med stiv vestlig vind, og de fleste fløj i NNV. retning (se fig. 1). Det store antal i de tidlige morgentimer (tabel 2) antyder, at mange af disse fugle af vinden var blevet tvunget ind mod kysten om natten fra deres fourageringsplads i Helgoland Bugten og fløj mod NNV. for at undgå lækysten. Trækket fortsatte dog i mindre omfang efter at pålandsvinden havde aftaget (7.-9. september, 20.-22. september, 3.-5. oktober), og derpå sås mange fugle ofte fiske tæt ved kysten. Før 11. september var de fleste af de observerede fugle ungfugle (alle stadier fjerdragt), men senere var næsten halvdelen af dem voksne.

Pibeand (*Anas penelope*). Der sås flere Pibeænder nu end i samme tidsrum i 1954. Den 15. september var der et stort træk, og vi talte over 3500 fugle i løbet af ni timer.

Gæs (*Anseres*). Småflokke af Knortegæs (*Branta bernicla*) sås ofte på træk (se tabel 1): både den østlige race (*B. b. bernicla*) og den vestlige race (*B. b. hrota*) kunne identificeres, men den førstnævnte syntes at være i overtal.

Kun meget små antal af grå gæs (*Anser anser*, *A. fabalis*, *A. brachyrhynchus*) sås ved Blåvandshuk, men d. 5. og 8. oktober iagttoges fra observationsposterne ved Blåvandshuk store mængder gæs, der fløj mod syd over Ho Bugt, 12 km mod øst. Efter al sandsynlighed

krydser de fleste grå gæs over land fra Nymindegab eller Fiil Sø til Ho Bugt og derfra mod syd over Vadehavet, medens de fleste Knortegæs følger kysten og derfra trækker over Blåvandshuk.

Sortand (*Melanitta nigra*). Sortænder var mindre talrige end i 1954, og de fleste trak længere fra kysten, så det var ofte vanskeligt at se dem. Tilnærmelsesvis samme antal sås flyve i de to hovedtrækretninger (fig. 1), og det var umuligt at skelne mellem træk og de lokale fourageringsflyvninger. Bevægelsen mod NNV. fandt for det meste sted om morgenen, medens flyvningerne mod SSV. fortsatte dagen igennem (tabel 2), og dette tyder på, at der dog var noget træk.

Sandløber (*Croceithia alba*). I tallene i tabel 1 er indbefattet små antal fugle, der fouragerede på området, og i virkeligheden sås kun meget få fugle trække efter 28. september. De fleste af de fugle, der observeredes på denne tid, var sandsynligvis overvintrende fugle (se FERDINAND, 1953), og d. 30. september taltes 102 på 8 km af kysten mellem Blåvandshuk og Vejrs.

Andre vadefugle. Trækket af de fleste vadefuglearter indtraf nogle få dage senere end i 1954, således at der sås større antal end i den tilsvarende periode i dette år (se tabel 1). Blandt nogle interessante sene iagttagelser var en Hvidbrystet Præstekrave (*Charadrius alexandrinus*) den 2. oktober, og en Pomeransfugl (*Ch. morinellus*) og 4 Store Kobbersnepper (*Limosa limosa*) den 4. oktober.

Måger (*Larus spp.*). Små antal af Stormmåge (*L. canus*) og Hættemåge (*L. ridibundus*) sås på træk mange dage, særlig om morgenen. 7 Dværgmåger (*L. minutus*) observeredes.

De større måger (*L. marinus*, *L. fuscus* og *L. argentatus*) sås i meget større antal, og deres træk var meget kompliceret. I begyndelsen af september sås de trække mod S. til SSØ. om aftenen og mod nord om morgenen; muligvis trak fuglene ikke på dette tidspunkt, men udførte mere eller mindre regelmæssige fourageringsflyvninger. Efter d. 17. september forekom imidlertid et nordgående træk kun een morgen (400 den 26. september), og det daglige trækskema bestod af små antal fugle, der fløj langs kysten i begge retninger om morgenen og om eftermiddagen, efterfulgt af et stort sydgående træk to timer før tusmørkets indtræden (se tabel 2). Meget omhyggelige iagttagelser viste, at et varierende (men i reglen lille) antal af fuglene i dette aftentræk fortsatte mod S. eller S.S.V. over havet (rute C på fig. 1), og dette træk observeredes også fra skibet den 11. oktober, da vi forlod Esbjerg. De store svingninger fra dag til dag (tabel 1) viser endvidere, at de fleste af disse fugle var på træk. Man kan slutte at der, i hvert tilfælde efter midten af september, var et stadigt gennemgående træk af måger, idet kun meget få blev på området mere end en dag eller to; trækket begyndte om aftenen, og efter al sandsynlighed foregik en stor del af trækket om natten.

Terner (*Sterna spp.*). Trækmonsteret for terner er meget lig mågernes. I begyndelsen af september sås store mængder fouragere i området, og op mod 1500 Splitterner (*S. sandvicensis*) og 200

Fjordterne og Havterne (*S. hirundo* og *S. paradisaea*) sås raste på stranden ved Blåvandshuk. Efter 17. september gik antallet imidlertid meget ned (og svingede), og størstedelen af det sydgående træk fandt sted om aftenen (tabel 2). Splitterner hørtes ofte tæt ved fyrtårnet efter mørkets frembrud, hvilket bekræftede antagelsen, at størstedelen af trækket foregik om natten.

Dværgterne (*S. minuta*), Sandterne (*Gelochelidon nilotica*) og Sortterne (*Chlidonias niger*) sås også nu og da.

Havfugle.

Nogle få interessante pelagiske fugle sås igen, nemlig:

Lille Stormsval (*Hydrobates pelagicus*); 1 den 3. oktober.

Skråpe (*Puffinus (p.) puffinus*); 3 den 1. oktober. En anden sås fra et skib 20 km SV. for Esbjerg den 17. september.

Isstormfugl (*Fulmarus glacialis*); 2 den 18. september og 1 den 30. september og 4. oktober.

Thorshane (*Phalaropus fulicarius*); 1 den 19. september sås svømme kun få meter fra kysten.

Mellemkjøve (*Stercorarius pomarinus*); 2 den 11. september og 1 eller 2 den 18. september.

Storkjøve (*Stercorarius skua*). 1 angribende Suler den 29. september.

De fleste af disse havfugle sås i eller efter perioder med stærke vestlige vinde.

Vejrets indflydelse på trækket.

I modsætning til hvad der gælder for småfuglene, er trækket af havfuglene til en vis grad uafhængigt af vejret, således at grunden til svingningerne i trækintensiteten fra dag til dag er vanskelig at fastslå. Der findes kun meget få undersøgelser på dette område, og kun få slutninger kan drages alene på grundlag af de resultater, der er opnået ved Blåvandshuk.

Nogle enkelte slutninger kan dog drages ud fra tabel 1. Som tidligere vist foregik det største N.V.-træk af Suler på dage med stærke vestlige vinde (styrke 3-4 eller mere), og fuglene vedblev at trække de følgende dage. På lignende måde sås det største antal måger på dage med dårligt vejr (stiv vind med regn eller regnbyger) eller den næstfølgende eller de to følgende dage. På den anden side, foregik det største træk af Lommer på rolige dage, især lige efter en eller to dage med stærk blæst, som f. eks. d. 7. oktober.

Trækket af ænder, gæs og vadefugle var mere kompliceret. Som vist af SVÄRDSON (1953) kan trækket af disse fugle somme-

tider sættes i forbindelse med begivenheder adskillige dage tidligere og kan så fortsætte i flere dage uden hensyn til forandringer i vejret. Som oftest fandt det største træk af vadefugle sted under et lavtryk, således at fuglene i reglen fløj ind i jævn til stærk modvind, og trækket tog ofte af i betydelig grad efterhånden som vejret bedredes (f. eks. 7.–8. september, 19.–21. september). På den anden side trak Pibeand og Knortegås i roligt vejr under et delvis højtryk.

Blåvandshuk som observationspost.

Disse observationer viser, at Blåvandshuk er et fortrinligt sted at studere trækket af nogle kystfugle i september og begyndelsen af oktober. Trækket af Lommer, Pibeand (og måske andre arter af *Anas*), Knortegås, Strandskade, Præstekrave, Islandsk Ryle, Alm. Ryle og Sandløber foregår i stort omfang og kan let iagttages, medens trækket af Måger og muligvis Terner (med omhyggelig iagttagelse) også let kan fastslås. Andre arter af vadefugle og ænder, grå gæs (*Anser spp.*) og Alke passerer ikke Blåvandshuk i særligt stort antal på dette tidspunkt. Træk af Sortænder kan ikke fastslås fra kysten, og passagen af Suler kan muligvis ikke regnes for virkeligt træk.

Yderligere iagttagelser over dette træk, selv under korte besøg til Blåvandshuk, kunne give meget nyttige resultater. Indsamlingen af observationer vedr. de daglige svingninger i trækket vil måske være mest lønnende, men det kunne også være værdifuldt at studere mågetrækket i større enkeltheder og foretage samtidige observationer ved Blåvandshuk og ved Skallingen eller Fanø i sydøst. De iagttagelser, der er gjort i begyndelsen af august 1955 (FERDINAND, JENSEN & LARSEN, 1956), viser, at dette træk finder sted efteråret igennem, og det ville være yderst interessant at kombinere disse iagttagelser med observationer fra Blåvandshuk sent i august, når vadefugletrækket er på sit højeste.

TABEL 1. Skønsmæssigt antal kystfugle observeret på træk over Blåvandshuk hver dag.
Estimated numbers of some coastal birds seen passing Blåvandshuk each day.

Dato (Date).....	September														
	5	6	7	8	9	10	11	18	19	20	21	22	23	24	25
Vagtens længde (timer)..... (Length watch (hours))	6	12	3	10	12	12	8	7	4	3 ^{1/2}	3	4 ^{1/2}	3	3	3
Ialt (Total) <i>Gavia</i> spp.	5	30	5	8	19	61	74	6	7	9	1	26	63	96	37
<i>Morus bassanus</i>	18	111	20	14	70	208	130	360	112	154	50	110	12	1	5
<i>Anas crecca</i>	..	75	2	..	92	24	17	61	..	..	..	29	25	1	12
<i>A. penelope</i>	3	93	..	4	116	6	15	38	20	..	..	178	280	98	324
<i>Somateria mollissima</i>	..	..	..	28	20	2	2	..	3	..	..	15	20	8	16
<i>Branta bernicla</i>	..	..	..	..	..	3	27	36	..	..	120	74	16	6	120
<i>Haematopus ostralegus</i>	350	950	17	66	135	656	270	24	5	3	10	88	43	4	4
<i>Charadrius hiaticula</i>	30	16	..	..	19	4	..	5	2	10	1	22	15	4	50
<i>Calidris canutus</i>	115	63	..	15	40	48	78	..	..	..	6	10	20	..	..
<i>C. alpina</i>	50	38	..	3	150	50	23	200	90	18	2	125	23	..	25
<i>Crocethia alba</i>	44	120	25	20	80	60	45	100	100	70	50	10	12	35	..
Ialt (Total) <i>Stercorarius</i> spp.	..	6	..	2	5	9	6	12	..	..	..	6	9	..	..
Vejrforhold, kl. 12, G.M.T. (Weather at 1200 hours G.M.T.)															
Vindretning (Wind direction).....	SW	S/NW	N	ESE	S	S	WSW	W	WNW	WSW	SE	SE	ESE	SE	SW
Vindstyrke (Wind strength).....	3	2/4	1	2	3	1	3	5	3	2	3	2	3	4	3

TABEL 1 fortsat (*continued*).

Dato (<i>Date</i>)	September					Oktober								
	26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Vagtens længde (timer) . . . . . (<i>Length watch (hours)</i>)	4	6	3	3	3	4 ^{1/2}	3	3	4	3 ^{1/2}	3	4 ^{1/2}	1 ^{1/2}	1
Ialt (<i>Total</i>) <i>Gavia</i> spp.	83	36	71	36	8	71	42	153	251	31	1	569	10	4
<i>Morus bassanus</i>	25	30	2	37	35	170	..	21	14	51	..	24	15	5
<i>Anas penelope</i>	107	67	62	28	..	37	32	83	70	33	10	285	60	30
<i>Somateria mollissima</i>	21	2	4	1	7	12	2	5	3	12	1	13	8	..
<i>Branla bernicla</i>	..	..	..	..	..	..	..	..	117	..	..	2	..	..
<i>Calidris alpina</i>	..	1	..	1	..	5	1	..	2	150	..	11	..	3
<i>Crocelthia alba</i>	40	39	85	16	37	24	47	19	21	11	..	40	..	29
<i>Larus marinus</i>	200	180	30	30	50	27	25	35	10	10	30	80	×	30
<i>L. fuscus</i>	350	220	80	50	30	170	75	25	70	20	200	80	×	5
<i>L. argentatus</i>	90	300	120	80	80	250	180	100	80	140	1000	800	×	150
Vejrforhold, kl. 12, G.M.T. * (<i>Weather at 1200 hours G.M.T.</i>)														
Vindretning (<i>Wind direction</i>)	W	WNW	NW	WSW	WSW	WNW	S	SW	ESE	SW	S	E	SSW	SW
Vindstyrke (<i>Wind strength</i>)	4	3	3	3	4	6	2	2	1	2	5	2	2	2

TABEL 2.

Tidspunkterne for nogle almindelige arters træk ved Blåvandshuk. Tallene er udregnet på basis af daglige optællinger mellem 18. september og 7. oktober, i en time for hver af følgende perioder:

A: morgen, mellem kl. 7.00 og 10.00 C.E.T.

B: middag, mellem kl. 11.00 og 14.00 C.E.T.

C: aften, mellem kl. 15.45 og 18.15 C.E.T.

Timing of migration in some common species at Blåvandshuk. The figures are based on counts made each day between 18. september and 7. oktober, for one hour in each of the following periods:

A: morning, between 0700 and 1000 hours C.E.T.

B: midday, between 1100 and 1400 hours C.E.T.

C: evening, between 1545 and 1815 hours C.E.T.

Art (Species)	$\frac{0}{10}$ A	$\frac{0}{10}$ B	$\frac{0}{10}$ C	Ialt (Total)
<i>Gavia</i> spp.....	36	31	33	1221
<i>Morus bassanus</i>	67	20	13	826
<i>Anas penelope</i>	46	34	20	1276
<i>Melanitta nigra</i> :				
flying S.S.W.	31	41	28	1276
flying N.N.W.....	63	25	12	1715
<i>Haematopus ostralegus</i>	14	32	54	241
<i>Larus</i> spp. (<i>argentatus</i> + <i>fuscus</i> + <i>marinus</i>)	12	14	74	5050
<i>Sterna</i> spp.	5	22	73	513

SUMMARY IN ENGLISH

Migration of Sea- and Shore-Birds at Blåvandshuk, W. Jutland, in September and October 1955.

From 5.-11. September and from 18. September to 7. October 1955 the migration of sea- and shore-birds at Blåvandshuk, west Jutland, was studied for at least 3 hours each day. The total numbers of the most numerous species seen passing on each day are given in table 1; the directions of flight followed by each species remained constant in all weather conditions, and are indicated on fig. 1.

From 18. September to 7. October the observations were standardised to include at least one hour's watching in the morning, at midday, and in the evening on each day. This sample period was found to be too short to give reliable comparative figures for the day-to-day fluctuations in migration, but gave some interesting information on the diurnal rhythms of migration of some species (table 2).

Among the divers (*Gavia* spp.), Red-throated (*G. stellata*) were more common before 27. September, but most of the birds in October were Black-throated (*G. arctica*). It was estimated that over 1000 of the latter passed on 7. October.

Gannets were seen flying south on 9.–11. September, but otherwise the largest numbers were seen on days of strong westerly winds. It is suggested that they were drifted inshore at night and flew NNW. past Blåvandshuk, mostly in the mornings. Smaller movement was seen on succeeding days, however, and birds were often seen fishing offshore.

Common Scoters (*Melanitta nigra*) were seen flying both north and south, and migration could not be distinguished from feeding-movements. Wigeon (*Anas penelope*) and some other ducks, and also Brent Geese (*Branta bernicla*) were seen in some numbers, but probably most grey geese (*Anser* spp.) passed overland to the east, and many were seen flying south over Ho Bugt.

Among waders only Oystercatchers, Ringed Plovers, Knots, Dunlin and Sanderling passed in large numbers, and most migration had ceased by 23. September.

Gulls and terns were present in large numbers in early September, but there was no evidence of migration, and large feeding-movements were seen, the birds flying both north and south. Considerable numbers of terns roosted on the beach at this time. After mid-September, however, there was a constant southward movement and few birds remained for more than one or two days: movement of both gulls and terns started in the late evening and it is thought that much of the migration took place at night.

A few interesting pelagic and offshore birds were seen during or after periods of strong westerly winds.

The relation of migration to weather is discussed but few conclusions can be drawn. The largest numbers of Gannets and gulls were seen in periods of strong westerly winds, and wader migration coincided broadly with cyclonic weather, but movement of divers, Wigeon and Brent Geese took place mostly in settled, calm weather.

It is concluded that in September and October Blåvandshuk is an excellent place for observing the migration of divers, Wigeon (and perhaps other species of *Anas*), Brent Geese and some waders, and (with careful observation) the large gulls. Other species do not pass Blåvandshuk in large numbers at this time, or their migration cannot be assessed from the shore.

Literatur.

- FERDINAND, L. 1953: Sandløberens (*Crocethia alba* (Pall.)) trækforhold i Nordeuropa (English Summary). – Dansk Ornith. For. Tidsskr. **47**, p. 69.
- B. JENSEN & A. LARSEN 1956: Trækobservationer i Blåvandshuk området, Vestjylland, i begyndelsen af august 1955 (Engl. Summary). – Dansk Ornith. For. Tidsskr. **50**, p. 299.
- JENKINS, D. og I. C. T. NISBET 1955: Fugletrækket ved Blåvandshuk, september 1954 (English Summary). – Dansk Ornith. For. Tidsskr. **49**, p. 149.

NISBET, I. C. T. 1957: Passerine migration at Blåvandshuk in september and october 1955. – Dansk Ornith. For. Tidsskr. **51** (i trykken; *in press*).

SVÄRDSON, G. 1953: Visible migration within Fenno-Scandia. – Ibis **95**, p. 181.

MINDRE MEDDELELSER

Nyere iagttagelser af Tredækker (*Gallinago media* (Latham)).

AXEL LARSEN meddeler, at han den 11. maj 1952 så en Tredækker (*Gallinago media*) gå ned på diget vest for Mejlgården på Amager. Han havde god lejlighed til at se den, da han lettede den flere gange på ca. 15 m afstand. Den 14. maj 1952 iagttog LEIF LARSEN 2 Tredækkere og den 26. maj s.å. 1 Tredækker på samme lokalitet. LEIF LARSEN bemærkede følgende feltornithologiske kendetegn: Tavs opflyvning, lige, tung flugt, det meget hvide i halefjerene og den mørke bug. Den 16. maj 1952 iagttog LEIF LARSEN atter 1 Tredækker på nøjagtig samme lokalitet.

Den 12. maj 1956 iagttog KAJ og IDA NIELSEN m. fl. 1 Tredækker nær Lille Lyngby i Nord-Sjælland. C. A. BLUME

Ellekrage (*Coracias garrulus* L.) og Biæder (*Merops apiaster* L.) set på Falster.

Den 3., 4. og 5. Juni 1955 blev 1 Ellekrage (*Coracias garrulus*) set af ERIK BRANDT og frue ved Reservatet på Bøtø. Ellekragen opholdt sig meget på samme sted, og på tornskademanér fløj den fra tid til anden ned på jorden for at søge føde.

ERIK BRANDT og frue var også så heldige at se en Biæder (*Merops apiaster*) på et pigtrådshegn ved Bøtø den 9. Juni 1955. Fuglen blev set godt; den forsvandt, da en Nattergal begyndte at synge. C. A. BLUME

Gulirisk (*Serinus canaria serinus* (L.)) ynglende på Lolland i 1955.

VERNER LARSEN meddeler (*in litt.*), at han sammen med O. HANSEN, AXEL LARSEN og HERSTED PEDERSEN den 12. juni 1955 iagttog en han af Gulirisk (*Serinus c. serinus*) i anlæget ved Nakskov Indrefjord. Fuglens metalliske lokkestemme hørtes flere gange. Tilsidst blev Gulirirken set i sangflugt, og da den derefter slog ned på en lednings-tråd, blev dens gule overgump set.